Gyermekálom férfitélben

Mikulásra

Álmodtam szépet, álmodtam távolit —
Gyermek voltam bánatos, barna szemmel —
— Mintha vártam volna, mi sors közelit. —
Simogattam cipőm féltő kezemmel,
S akkor először ablakomba tettem.

Dermedt kertünkben — tudtam — valaki jár,
Fényében a halott fák megremegnek,
Megtárul elé a bűsjövőjű vár,
Rozzant zárain sorra megengednek,
A kicsi cipők türelmetlenkednek.

Rakosgatja már tarsolya dús kincsét,
— Mintha valami gyermeki dal szólna —
Amint hullatja mosolya ezüstjét,
— Mintha káprázatos ispiláng folyna —
S cipőcském telik, megtelik egészen.

S reggel — álmodtam — de így történt régen,
Szemem bánatát öröm könnye mosta,
— Valami nagy nyugalom ült a réten, —
Mert csomagot hozott az égi posta
S boldog kisfiú volt, akinek hozta.

Hej, nagy út volt eddig az öreg várból,
Bánatok, vágyak és házak, városok,
Szép kis álmomból ébrednem oly kár volt,
Kár, hisz tündérik a gyermeki álmok.
— Adj, Isten, férfinek geyrmeki álmot!

Dénes Tibor

Az Actio Catholica főegyházmegyei tanácsa állást foglalt a hercegprímás házasságjogi javaslata mellett

(Saját tudósítónktól.) Az Actio Catholica esztergom-főegyházmegyei tanácsa csütörtökön délelőtt *Serédi* Jusztinián bíboros hercegprímás elnöklésével ülésezett Esztergomban, a hercegprímási palotában. A gyűlésen az A. C. főegyházmegyei tanácsának tagjain kívül megjelentek a budapesti A. C. végrehajtóbizottságának tagjai is, *József Ferenc* főherceg vezetésével.

A gyűlést *Serédi* hercegprímás nyitotta meg. Lelkiismeretes és komoly munka nélkül — mondotta — nagy eredményeket elérni lehetetlenség. A történelem bizonyítja, hogy a *jelentős eredményeket mindig kitartó munka előzte meg.* A hatalmas világjelenségeket, jókat és rosszakat, céltudatos és következetes munka készítette elő. Krisztus egyháza is ilyen szakadatlan és áldozatos apostolkodással terjedt el a föld színén. A tudomány és technika kitartó munkával érte el vívmányait. *A rossziránytú mozgalmakat, aminők: a szabadkőművesség, a liberalizmus, a kommunizmus, szívós és céltudatos munkálkodás juttatta diadalra.* Nem kétséges, hogy az A. c. is csak akkor mutathat fel komoly eredményeket, ha azokat kitartó és áldozatos munkálkodás készíti elő.

A jelentések meghallgatása után dr. *Drahos* János prelátus-kanonok a következő indítványt terjesztette a főegyházmegyei tanács elé:

»Az A. C. idei munkaprogramja: Krisztus és a gyermek, szorosan kapcsolódik az előző évi célkitűzéshez: Krisztus és a család. Mindkettőt — a családot és a gyermeket is — nemesíteni, emelni kívánja az A. C. Alapvető e munkában mindkettő forrásának, a házasság szent intézményének megoltalmazása. Főpásztorunk iránytmutató szavával ezt következetesen sürgette, sőt — mint köztudomású — ennek érdekében az illetékes fórumok elé pozitív előterjesztéssel, javaslattal is fordult. Annak a hibának az orvoslását szorgalmazza, amely *a házasság polgárjogi viszonyainak* az állami hatalom részéről történt rendezésekor a házasság ügyének hitelvi, dogmatikus, szent terére történt átnyúlással *katolikus hitünk sérelmével* elkövettetett. Olyasminek orvoslását kívánja, aminek elhibázottságát a gyakorlatban is évtizedek szomorú és már-már végzetes válsággal fenyegető tapasztalatai kiáltóan bizonyítják. *A katolikus házasságot kívánja főpásztorunk hitelvi tisztaságába visszaállítani és visszaállíttatni, egyben a felekezetek egyházi házasságának megóvását is sürgetvén.* Ez a főbenjáró terv az A. C. egyik alapvető célkitűzése kell, hogy legyen és maradjon mindaddig, míg a nagy és szent célnak megvalósítását elérni nem sikerül. Mi köszönjük ezt a nagy lépést őeminenciájának, katolikus hitünk törhetetlenségével sorakozunk mögéje, hatáskörünkben tevékenységünkben teljes odaadással fogjuk szolgálni a szent tervet. Fájlaljuk, hogy olyan oldalról is, ahonnan a pozitív építő munkához csak közreműködést lehetett és kellett joggal várnunk, *az összefogás helyett zavaró, sőt élesre hegyezett felszólalásokkal sietnek az eredmény amúgy is nehéz útját torlaszokkal mereven és ridegen elállítani.* Ez fájdalmasan érint bennünket, de nem riaszt el, mert jó és szent ügyért, az emberiség egyik legnagyobb kincséért küzdünk. Tiszteletteljesen javaslom, hogy mai ülésünkben *foglaljunk határozott állást őeminenciája ismert javaslata mellett* és ezt az állásfoglalásunkat gyakorlatilag iparkodjunk érvényesíteni és szolgálni az A. C. főegyházmegyei tevékenységének egész vonalán.«

Az előterjesztést a főegyházmegyei tanács nagy lelkesedéssel tette magáévá.

A hercegprímás örömének adott kifejezést a **főegyházmegyei tanács egyöntetű állásfoglalása** felett.

A honvédtörvényszék Balaton Sándor utászhadnagyot halálosvégű fegyverhasználati ügyében felmentette

A honvédügyész semmisségi panaszt jelentett be — Balaton Sándort egyelőre nem helyezték szabadlábra

Győr, december 5.

A székesfehérvári honvédtörvényszék szerdán és csütörtökön vitéz *Pekle* Béla ezredes-hadbíró elnöklésével Győrött tárgyalta *Balaton* Sándor utászhadnagy *halálosvégű fegyverhasználati ügyét.* Balaton ellen a honvédügyészség a Btk. 301. és 306. szakaszába ütköző bűntett miatt emelt vádat. A tárgyalást *Hudák* Béla alezredes-hadbíró vezette.

Balaton Sándor vallomásában kijelentette, hogy *a tiszti becsület védelmében használta fegyverét. Odor* Márton napszámos, aki mellett ő kerékpáron elhaladt, *mások jelenlétében súlyosan sértő szavakat használt vele szemben.* Figyelmeztette Odort, hogy *hagyja abba a sértegetést, mert kénytelen lenne fegyverét használni.* A napszámos így felelt: »Maga nem meri ezt megtenni, maga gyáva«. Nem akarta megölni Odort, ezért *a jobb vállára célzott.*

Több, mint 20 tanút hallgattak ki. Ezeknek csak kisebbik része volt ténytanú, nagyobb részét a védelem jelentette be annak igazolására, hogy az elhalt *kötekedő természetű* volt. A tanúk közül több rendőr tényleg azt vallotta, hogy Odor izgága, kötekedő ember volt. Többízben összetűzött a rendőrségi közegekkel és *többször elítélték kihágásért, csendháborításért, becsületsértésért, lopásért.*

A helyszíni szemlén az egyik államrendőrségi detektív tanúvallomásában azt mondotta, hogy a kérdéses helyen a kocsiút nem volt szabad és a *hadnagy csak ott haladhatott kerékpárján, ahol tényleg ment.*

Ezután több periratot ismertettek, köztük a boncolási jegyzőkönyvet. Eszerint a golyó a sértett jobboldalán, a váll közelében hatolt a mellkasba, átfúrta a tüdőt s a főütőeret és elvérzéses halált okozott.

A vád- és védőbeszéd

Az iratok ismertetése után *Szentkirályi* Béla alezredes-hadbíró, katonai ügyész, mondotta el vádbeszédét. Hangoztatta, hogy a cselekmény megindulásáért a hadnagy felelős. *Szabálytalanul járt el akkor, amikor a gyalogosok részére fenntartott útrészen kerékpározott.* A tanúk nem bizonyították, hogy Odor súlyosan sértő szavakat használt volna. De még ha így történt volna is, akkor sem volt jogos a fegyverhasználat. *A fegyverhasználat célja nem a megtorlás,* hanem a sértés folytatásának megakadályozása. A jelen esetben folytatásról nem lehetett szó.

Utána *Merkáder* Elemér főhadnagy-hadbíró, védő kezdett beszélni. *A fegyverhasználat jogosságát bizonyította.* Hangoztatta, hogy a hadnagyot jogtalan sértés, támadás érte. Testiépségét is veszélyeztették. Amikor kerékpárján elhaladt a sértett mellett, kerékpárját meglökték. A hadnagy a sértést nem türhette, *a tiszti becsület védelmének kötelességét teljesítette.* A sértések folytatásának megakadályozására más módja nem volt, jogosan használta fegyverét. Nincs arra bizonyíték, hogy ölni akart volna, csupán a további sértegetést akarta megszüntetni s ezért Odor jobbvállára célzott. Azzal fejezte be beszédét a védő, hogy az ítélet elé feszült érdeklődéssel tekint az egész ország közvéleménye. Hiszi, hogy a honvédtörvényszék az általános tiszti becsület érdekében megállapítja a fegyverhasználat jogosságát, ami a tiszti becsület ellen irányuló jogtalan támadások meggátlásához hozzá fog járulni.

A tárgyalásvezető ezután közölte, hogy az ítéletet ma délután 5 órakor hirdeti ki.

Az ítélet

A honvédtörvényszék délután öt órakor hirdetett ítéletet Balaton Sándor utászhadnagy ügyében.

A honvédtörvényszék Balaton Sándort a Btk. 301. szakaszába ütköző és a 306. szakasz szerint minősülő halált okozó súlyos testisértés büntettének vádja alól *felmentette* a katonai büntetőtörvénykönyv 38. szakaszában foglalt büntethetőséget kizáró ok fennforgása következtében.

A honvédtörvényszék azt a tényt állapította meg, hogy Balaton Sándor, aki gyakorlatról tartott hazafelé kerékpáron, a Szérüskert utcánál *csengetett* Odor Mártonnak, aki egy ismeretlen társával az út mellett állott. Odor *kitartotta a hadnagy elé a lábát, a csengetésre sem húzta be* s amint a hadnagy elhaladt mellette, *kerékpárját meglökte és durva szavakkal szidalmazta.*

Balaton visszaszólt: »Csend legyen, miért nem ad helyet?« Ezután lefékezte kerékpárját, leszállott róla és visszafelé ment a napszámoshoz. Odor három lépést tett a hadnagy felé és ezt kiáltotta feléje: »Maga meg miért biciklizik a járdán?«

A hadnagy az előbbi durva sértés után ennek az utóbbi kijelentésnek *hangnemét is sértőnek* találta és figyelmeztetette Odort, hogy hagyjon fel sértegetéseivel, mert különben *kénytelen lesz fegyverét használi.* Odor erre így felelt: »Maga ezt nem fogja megtenni«.

Balaton most csőre töltötte a fegyverét. A napszámos ekkor lekicsinylő mozdulattal jelentette ki: **»Maga ehhez gyáva!«**

Ezután történt a fegyverhasználat. A hadnagy Odor jobbvállára célzott s *a halálos sérülés a véletlennek és annak tudható be, hogy Odor a sértő és lekicsinylő mozdulat megtétele közben kissé elfordult.*

A honvédtörvényszék megvizsgálta az összes momentumokat, amelyek a fegyverhasználat jogosságát mutatják. Vizsgálat tárgyává tette a tanúvallomásokat is és ha azok szószerint nem is egyeznek, végeredményben *mindegyikből megállapítható Odor sértő fellépése.* A »gyáva« kifejezést is bizonyítottnak vette a bíróság. A vádlott hadnagynak állítása a tanúvallomásokkal nem nyert megcáfolást. A tanúk csak nem hallották ezt a kijelentést. De ha egyáltalán nem is hangzott volna ez el, a megelőző sértegetések *jogossá tették a fegyverhasználatot.*

Megállapította a bíróság azt is, hogy a kötekedő ember részéről, akinek szájából a tanúk vallomása szerint is csak úgy folyt a káromkodás, *jogtalan támadás érte a hadnagyot.* A sértegetések nemcsak a vádlottat bántották meg, hanem az *egész tisztikart.* A sértegetések folytatólagosak voltak, sőt fenyegető volt, hogy tettlegesség is következik be. Megállapítást nyert ugyanis, hogy *Odor zsebében, amelyben kezét tartotta, kés volt.*

Megvizsgálta a bíróság azt is, hogy nem volt-e módjában a hadnagynak célját másként elérni, mint fegyverhasználattal és arra a megállapításra jutott, hogy *más mód nem volt.* Ha ugyanis esetleg rendőrt keresett volna, azalatt a sértegetőnek módjában lett volna eltűnni és Balaton az alacsony társadalmi osztályú egyének előtt nevetségessé vált volna.

Vizsgálat tárgyává tette még a bíróság, hogy nem a vádlott hadnagy kerékpározása váltotta-e ki a sértegetést és a támadást. Ennek megvizsgálása után arra a megállapításra jutott, hogy *bár a hadnagy szabályellenesen hajtott a gyalogforgalomra szolgáló útszélen, nem követett el olyan cselekményt, amely Odorból jogos felháborodást válthatott volna ki.*

A honvédügyész az ítélet ellen *semmisségi panaszt* jelentett be.

A tárgyalásvezető végül közölte a vádlott hadnaggyal, hogy a bíróságnak egyelőre *nincs módjában őt szabadlábra helyezni.*

Magyarország közegészségügye a Közegészségügyi Intézet VIII. jelentésének tükrében

(Saját tudósítónktól.) Johan Béla államtitkár, az Országos Közegészségügyi Intézet igazgatója kiadta az intézet nyolcadik jelentését. Az 1934. év munkájáról beszámoló terjedelmes jelentés feldolgozza a magyar népegészségügy minden területét és fényt vet arra a nagyszabású munkára, amelyet az intézmény az egészségügyileg szomorú állapotban lévő vidékeken végez. Érdekes megállapítások egész tömegét sorolja fel a jelentés. Kiderül belőle például, hogy Magyarországon százezer ember közül *113.8 betegszik meg hastífuszban* s ezzel Bulgária és Málta után a harmadik helyen állunk Európában. A vérhasmegbetegedések terén *100 ezer közül 52 megbetegedéssel Románia után a második helyet foglaljuk el.* A difteritisz és sarlach terén szerencsére nem foglalunk el ilyen »előkelő« helyet. Kiderül egy érdekes táblázatból, hogy az intézet 1934-ben 750.000 adag oltóanyagot adott ki, míg 1928-ban mindössze 25.000-et. Meglepő az intézetnek az a megállapítása, hogy a házilégy a városi modern egészségügyi berendezkedések közelében sokkal gyakoribb, mint a kezdetleges falusi berendezkedéseknél. Megdöbbentő a *»bányaaszálynak«* nevezett bányászbetegség nagy elterjedtsége. A statisztikai adatokból megállapítható, hogy az intézet milyen óriási munkát végzett az utóbbi évek alatt. A vidéki fiókállomások munkája is egyre bővül. Sajnos, még nincsen valamennyi megyében egészségügyi szolgálat, igen sok körzetben a lakosság egészségügyi védelme még egyáltalán nincsen megszervezve.

— Megindult a vizsgálat a bajai közjegyző hercegszántói sérelme miatt. *Bajáról* jelentik: Dr. *Fehérváry* Dezső bajai közjegyző panaszára a pécsi közjegyzői kamara bejelentette az igazságügyminiszternek és a belügyminiszternek, hogy Hercegszántó községben október 25-én túlbuzgó hatósági közegek megakadályozták dr. *Fehérváry* Dezső petíciós hitelesítő tevékenységét. Az igazságügyminiszter elrendelte a vizsgálatot s annak elvégzésével *a bajai ügyészséget* bízta meg. Egyelőre *ismeretlen tettesek ellen* folyik az eljárás. A belügyminisztérium utasítására egy *csendőralezredes* Hercegszántó községben végzett kihallgatásokat.

DOXA a tökéletes svájci óra
Ügyeljen az ólomplombára!